

SECCIÓ LITERÀRIA

EL CAPTAIRE

En un matí de cruent hivern, allavors que la nevada ho embolcalla tót, camps i prats i valls i montanyes, que no refila el rossinyol ni xirròteja l'aucellada ni murmulla el rierol perquè l'aigua s'es glaçada, quan la verdor de primavera s'ha transformat en blanchúria per la neu encatifanta i els arbres están despullats, que no més els queden branques i no hi han flors ni se sent sa flairosa fragància i es que tot dorm i reposa baix catifa immaculada, fou allavors, quant vora la soca d'un roure centenari i gaire bé cobert de neu, se trobá fret i gelat el cos del vell captaire.

Sos ulls tancats, la seva faç amoratada i fácil somriure com el d'un infant, se desdibuixava en son llavi.

Apar que dormís i sonmiés un sonmi bell, en una vida més dolça i menys amarga que la passada.

Sa testa venerable i com la barba platejada, damunt el sarró que del coll penjat havia portat sempre el captaire, quietament reposava. Les seves mans—igual que'l rostre amoratades—descansaven sobre el pit descotat guardant entre els dits encarcerats una medalla de bronze, en la qual hi havia brunyida l'imatje de la Verge dels Desamparats.

Allavors, ja no nevava. Natura volgué mostrar-se pródiga no sepultant amb la neu al desvalgut vergonyant, malgrat d'haver-li cabat avans la tétrica fossa.

Allá, lluny, molt lluny, en el cloquer de l'Esglesia d'un poblet de cases are blanques, bé prou que hi brandaven les campanes, pero el seu só esmortuït no deia res a ningú de la mort del captaire.

Feia molt temps que captava. Era un desvalgut pobret quals arrugues de sa cara, la xacrositat amb que caminava i la blancor dels seus cabells i barba, alhora descuidada, revelaven una llarga tirallonga d'anys i una no menys pesada cadena de dolors. Els seus ulls, aquells ulls que sempre havien plorat, escaldats pel plor, eren clar espill de la tristor de la seva ànima, i la seva parla—jah la seva parla!—penetrava fins lo més fons del cor i la seva veu tendra i tremolosa com ses mans i cames, al mandicar una caritat per a el pobre vergonyant, imposava a conmisericòrdia i pietat.

No així succeïa altres voltes. El vell captaire caminava errant sempre i vergonyant, implorant i suplicant una almoïna per l'amor de Deu a cada porta que trobava en sa ruta escabrosa i trista per les penes i dolors. Ell, bé, prou trucava a cada portal i, allí, apoiat en son bastó que no deixava mai, esperava pacient a que s'obris la porta ensemps que entre llavis remugava amb accent ploraner: «¡Una gràcia de caritat per a el vellet!», restant,

no obstant, com avans, la porta barrada. I seguia d'aquesta manera el seu camí...

Quan algú mogut a pietat per la desgràcia del vell captaire li donava un mos de pá, éll s'el guardava en el seu sarró o s'el menjava després d'empapar-hi un o més petons i d'haver dit amb agràiment que sorgia de la seva apesurada ànima que als ulls li feia brollar llàgrimes: «Que Deu vos ho pagui germá, amb salut are i després amb la gloria del cel».

Topava a voltes amb gent sense entranyes que'l llençaven del seu davant i el maltractaven dient-li gandú i vagamond, insult que feria fonament al seu cor i tropell que l'acaparava i tollia més encar. Pero en l'amargor de sa desventura l'aconsolava saber que si bé éll tenia de correr món vergonyant caritat, podia seguir-lo tot sens que mai en cap lloc trobés qui pogués acusar amb raó a la seva honra. Al mitj de la desgràcia que'l rodejava l'allegrava saber que si portava la mirada fita a terra no era perquè l'horror o testimoni d'alguna malesa no li permetessin portar el cap ben alt, sí, pero, el pes dels anys que l'aixafaven. Ell, la vista, no l'aixecava mai: sols, sí, quant mirant al cel i amb faicó suplicant, deia: «¡Deu meu, ampareume!» i quant donava les mercés a qui li feia almoïna. Res més que per aixó, doncs veure als homes que desenfrenats sols busquen la vida en el plaer, l'horroritzava.

Per més que éll, poc cabal havia de fer-ne d'aquells qui oblidant les necessitats i miseries d'altres van a disfrutar i a viure... Ell que havia vist i palpat tantes desgràcies i sotracades... que fins els goços el lladraven a son pas i penjant-se-li en son trajo polsós i aparessat intentaven mocegar-lo bestialment, com els homes del gran món voldrien desgarrar a tots els pobres perquè'ls fan nosa, perquè la presència dels quals els recorda una vida de desventura.

I si en fou de desventurada i trista la vida del vell captaire!... Quantes voltes tingué de passar la nit al ras per haver-se-li negat acolliment i no deixar-lo dormir en la pallal... En jornades de tempesta quantes vegades havia tingut de rebre i sofrir la força del vent, de la pluja i del fret, per no haver trobat aont aixoplugar-se!...

I així succeï en el terme de son camí, en aquell dia que la nevada ho embolcallava tot, camps i prats i valls i montanyes, que no murmurava el rierol perquè l'aigua joganera estava glaçada i no refilava el rossinyol ni xirròtejava l'aucellada, en que'l vellet captaire volgué aixoplugar-se en el rourer de fulles mustigades, morint de fam i de fret entre la neu immaculada i blanca.

MIQUEL JUANOLA I BENET.